

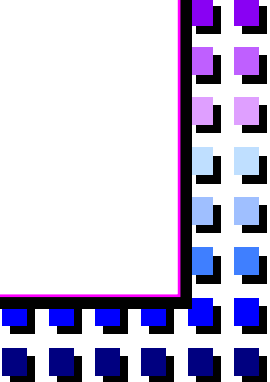

Infokommunikáció - 3. gyakorlat

<http://tel.tmit.bme.hu/InfoKomm>

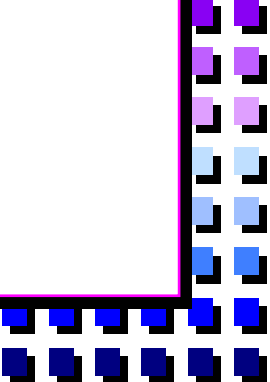
Marosi Gyula

I.B.222., tel.: 1864
marosi@tmit.bme.hu

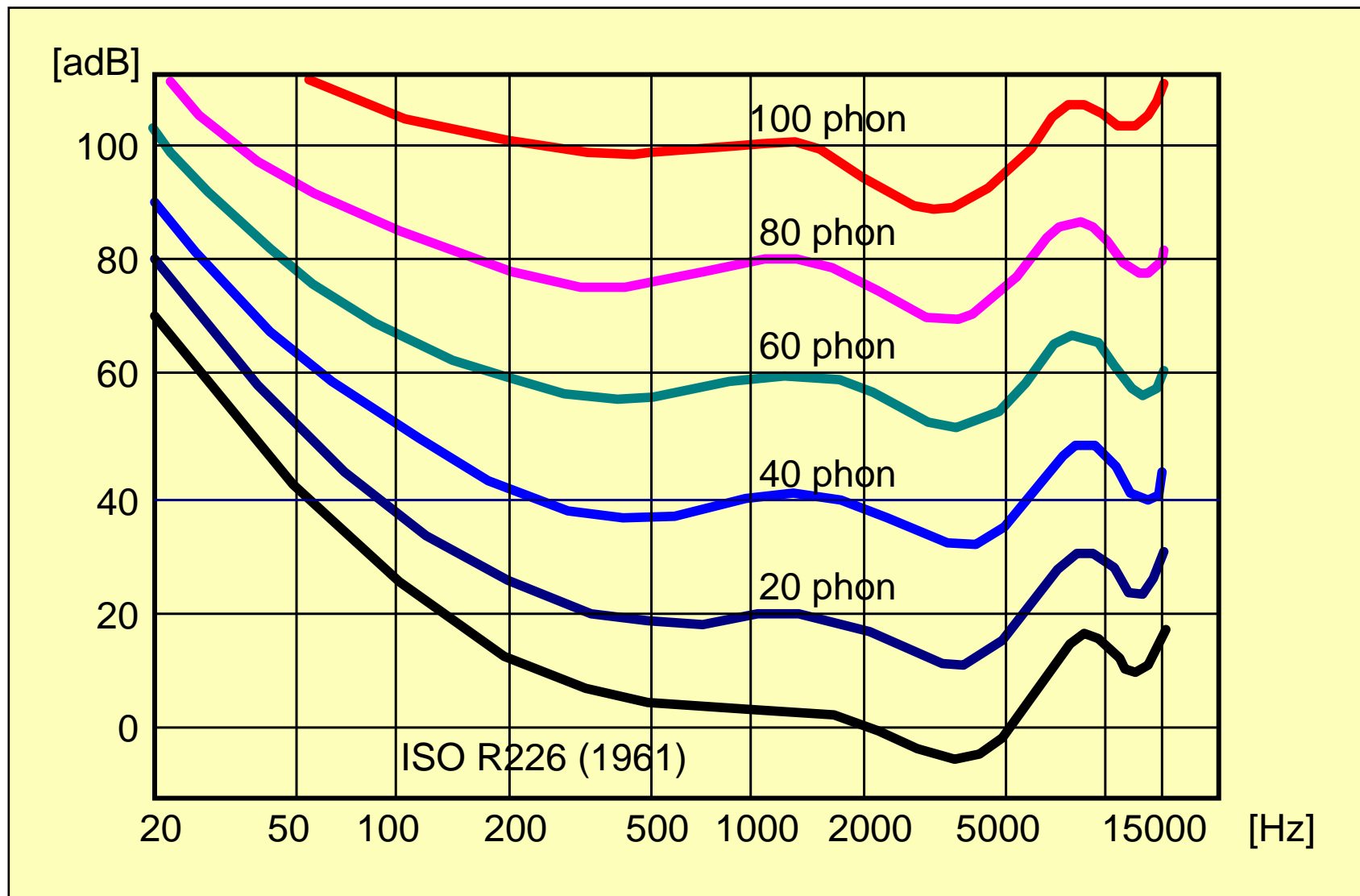

1. feladat - Fletcher-görbék

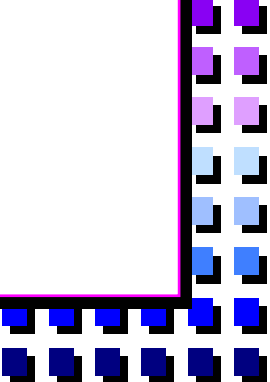
- Beszéljük meg, milyen kvantitatív és kvalitatív jellemzők olvashatóak le a F-M görbesereg grafikonjairól!
  - Tervezzük meg, hogyan készíthetnénk egy ehhez hasonló diagramot a környezetünkben élő emberek hallásáról!
-

Azonos hangosságérzetet keltő hangok görbeserege

2. feladat - Loudness

- Mi a fiziológiai hangerőszabályzás (“loudness control”) célja?
  - Miért van rá szükség?
  - Mi lehet a probléma a gyakorlati megvalósításokkal?
-

3. feladat - *adB, phon*

- Határozzuk meg *phon*-ban annak az 1 *kHz*-es szinuszos hangnak a hangosságát, melynek intenzitása a hallásküszöbhez tartozó intenzitás 100-szorosa!
- Milyen *szubjektív* hangosságérzetet kelt e hang?

$$I = \frac{p^2}{\rho \cdot c} \quad \left[\frac{\text{W}}{\text{m}^2} \right]$$

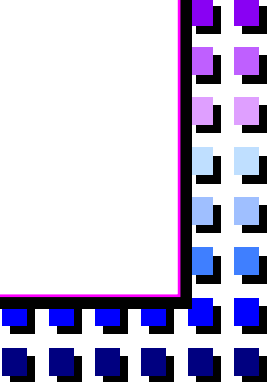
$$10 \cdot \lg \frac{I}{10^{-12} \left[\frac{\text{W}}{\text{m}^2} \right]} = 20 \cdot \lg \frac{p}{20 [\mu\text{Pa}]} \quad [\text{dB}]$$

A 2007. őszi ZH feladat

- A szinuszos jelet szolgáltató generátor 10 kHz frekvenciájú jelét hangszóróra vezetjük; az így előállított, éppen hallható hang hangnyomásszintje 15 dB . A generátor frekvenciáját 1 kHz -re csökkentve a mért hangnyomásszint 30 dB lesz; tovább csökkentve 100 Hz -re a hangnyomásszint 0 dB lesz.
(Közben az előállított jel amplitúdója nem változott!)
  - » Mekkora a 10 kHz -es hang hangossága *phon*-ban? (3 pont)
  - » Mekkora az 1 kHz -es hang hangossága *phon*-ban? (3 pont)
  - » Mekkora a 100 Hz -es hang hangossága *phon*-ban? (2 pont)
  - » Mivel magyarázzuk azt, hogy a mért hangnyomásszintek eltérőek, holott mind a három esetben azonos a generátor jelének amplitúdója? (2 pont)

Elfedési jelenségek

- » ~ a frekvencia-tartományban (lásd: előadás)
  - » ~ az időtartományban (lásd: demó)
  - » ~ az “iránytartományban”
- Ezek a jelenségek (hallási képességek) jók vagy rosszak számunkra?
  - Mire és hogyan tudjuk ezirányú ismereteinket kihasználni?
-

4. feladat - A látásunk

- Ismert tév(?)hit a kínai “Nagy Fal” láthatósága égi kísérőnkről, a Holdról.

Legalább milyen átmérővel kell rendelkeznie egy objektum ahhoz, hogy 385 ezer *km*-es (ú.n. közepes) távolságot feltételezve az valóban látszódhassék?

A szem felbontó képessége
fényességre: 2'
színre: 10'

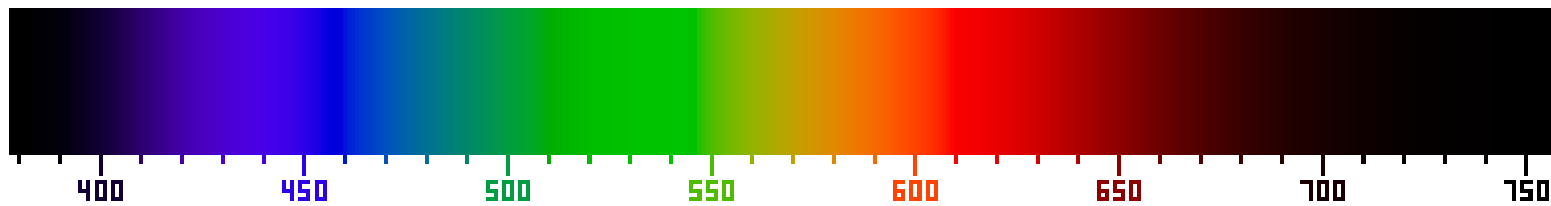
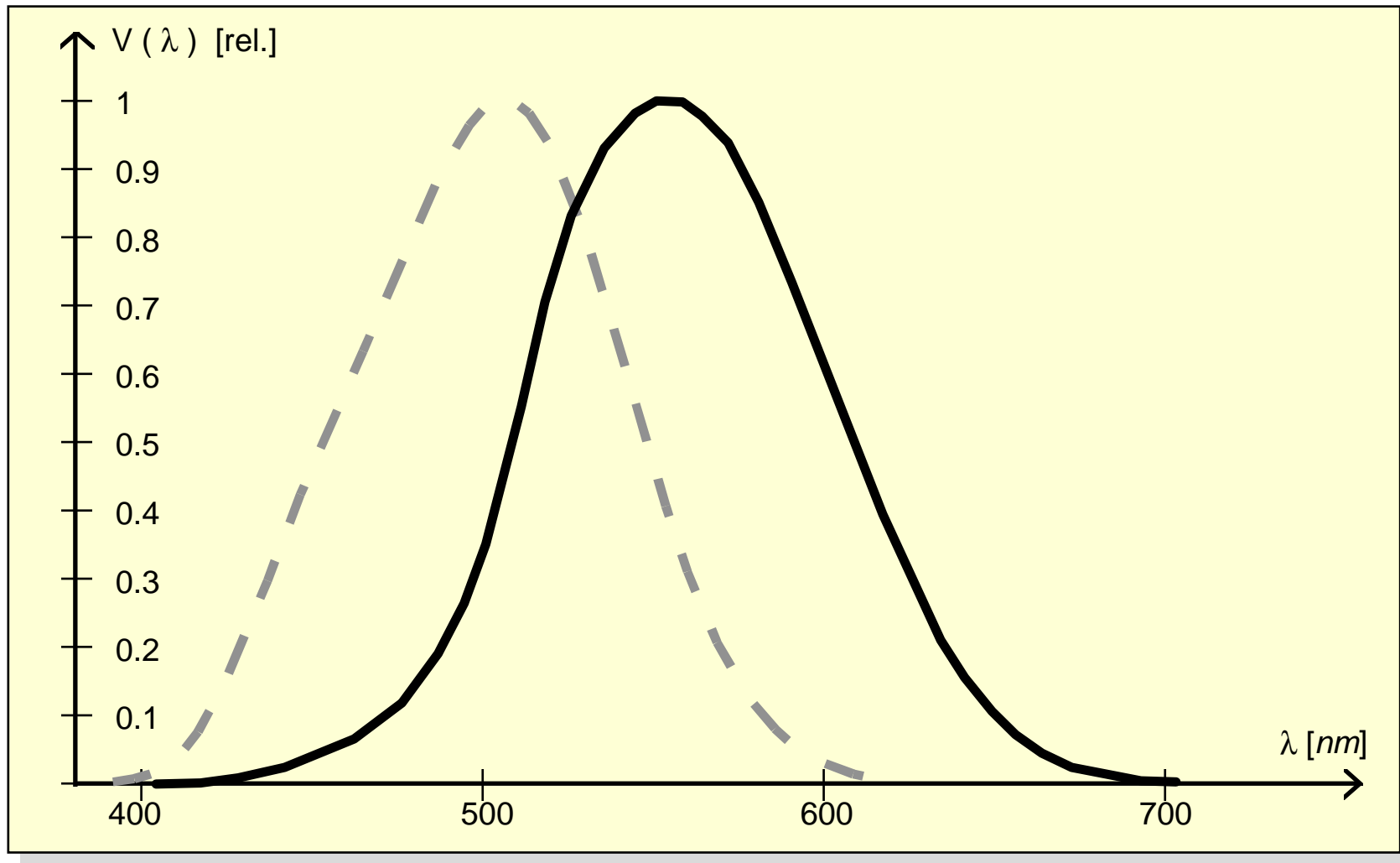
5. feladat - TV sorok

- Milyen távolságról kellene néznünk egy 51 cm képátmérőjű normál TV-t ahhoz, hogy a képernyő rövidebbik oldalát 10° -os szög alatt lássuk?
- Milyen pixelszámokat (H x V) javasolunk a televíziós rendszerekhez, ha 4:3-as képarány-választás mellett megállapodunk abban, hogy a képernyő rövidebbik oldalát max. 20° -os szög alatt nézzük?

6. feladat - RGB

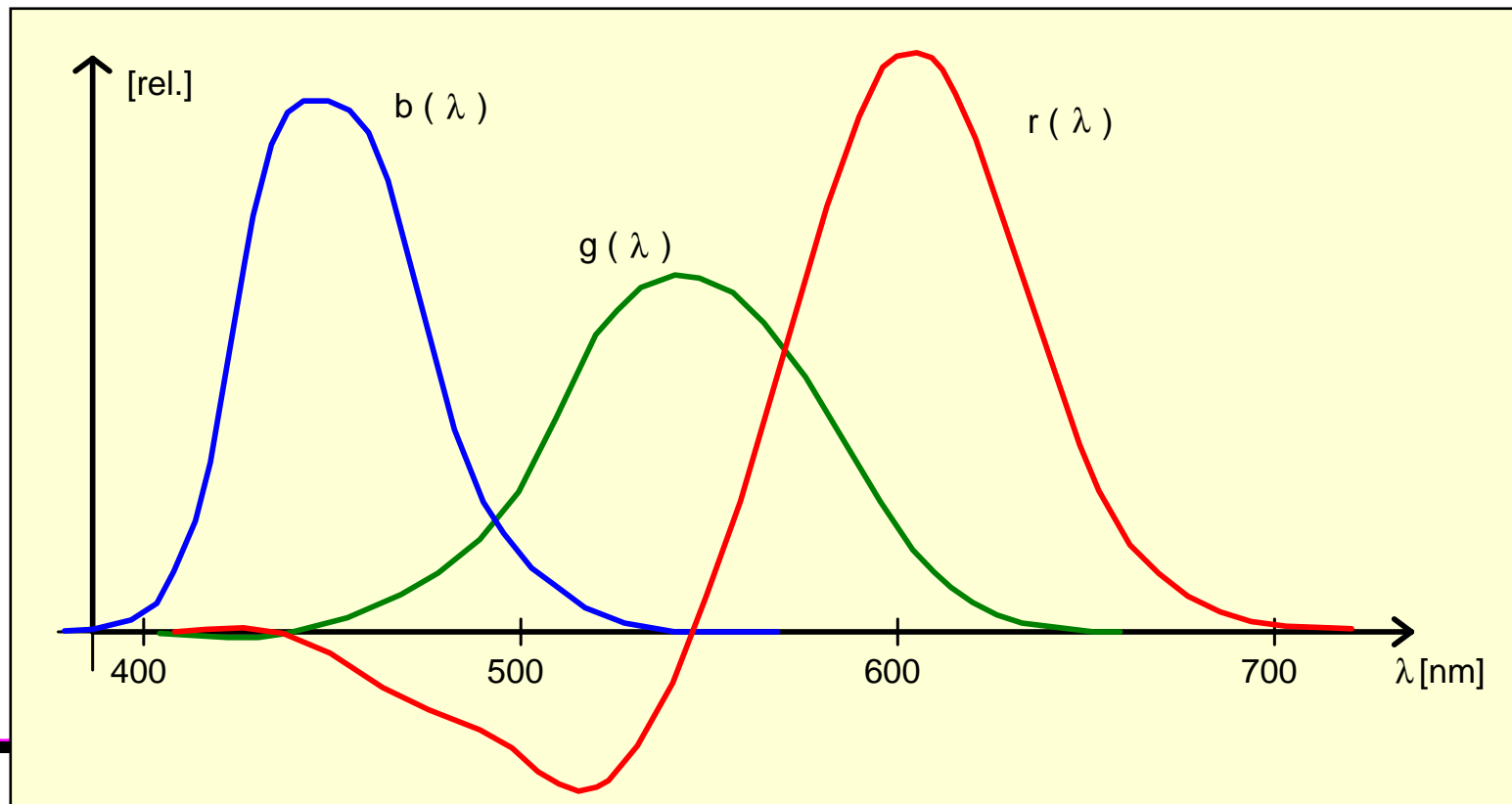
- Adjunk eljárást **RGB** pixelértékeivel megadott színes képek szürkeskálássá konvertálására!
- Mi a véleményünk egy olyan megoldásról, ahol a keletkező képek pixeleinek fényességértékét egyszerűen az eredeti képek pixeleinek **G** összetevője adja?
- Színes monitorunkat egy így működő monitorra cserélve milyen “jelenségekre” számíthatunk?

Az emberi színlátás: CIE relatív 'láthatósági' függvény

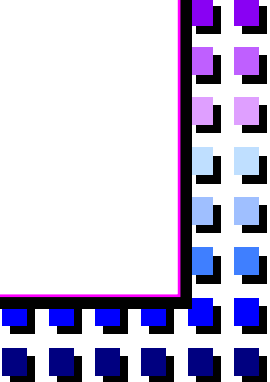
RGB - Metamer színérzet/színek

- Összehasonlító színmérés
- Miért elegendő 3 szín? (Valóban elég?)
- Miért pont ez a három?

7. feladat - Színkülönbségi jelek

- Miért elegendő a három színkülönbségi jel (C_R , C_G és C_B) közül csak kettőt kezelni?
  - Vajon melyik kettőt célszerű választani?
-

8. feladat - Yuv

- Határozzuk meg egy adott pontban lévő szín **R**, **G** és **B** értékeit, tudván, hogy az **Yuv** szín-koordinátarendszerben őt a $[0.205, 0.145, 0.259]$ vektor jellemzi!
- Milyen *szubjektív* színérzet tartozik ehhez a fényponthoz?
  - » fényesség = ?
  - » telítettség = ?
  - » színezet = ?

$$u = \frac{(B - Y)}{2.03}$$

$$v = \frac{(R - Y)}{1.14}$$

HueSaturationBrightness:

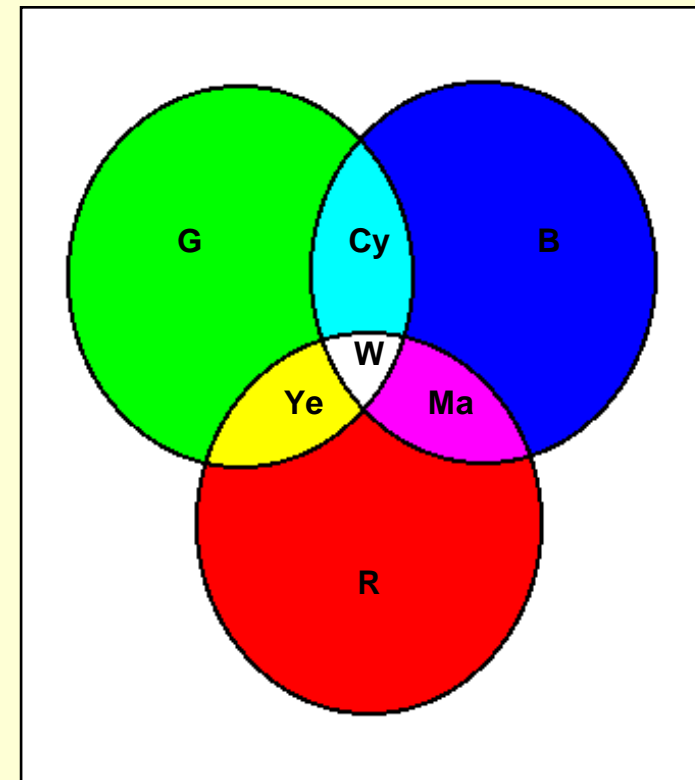
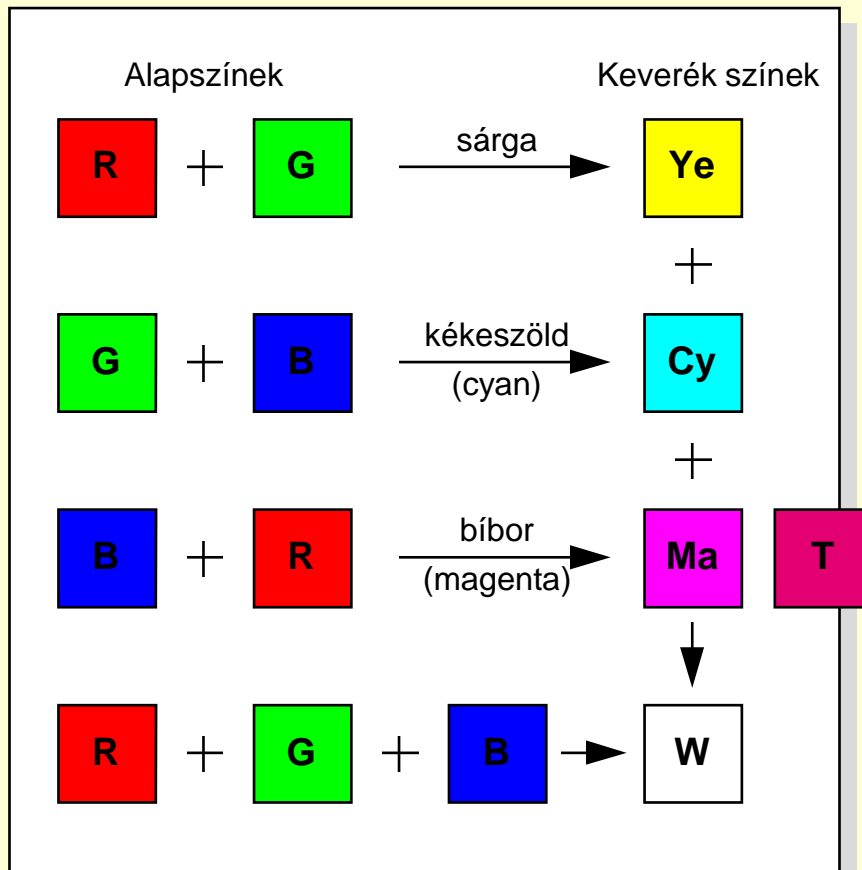
$$B = Y$$

$$H = \arctg \left(\frac{(R - Y)}{(B - Y)} \right) \text{ előjeles!}$$

$$S = 1 - \min\{R, G, B\} / Y$$

RGB - Additív színkeverés

- Alap- és kiegészítő színek előáll(ít)ása

A 2007. őszi ZH feladat

- TV készülékünk a DVD lejátszónktól három vezetékpáron kapja a jelet; ezeken Y , C_B , C_R feliratot látunk.
  - » Milyen színű lesz a menyegzőről készült felvételen a menyasszony hófehér ruhája, ha a C_B és a C_R kábelek felcserélődnek? (5 pont)
  - » Melyek azok a színélmények, amelyek e cserére érzéketlenek? (5 pont)

Tegyük fel, hogy $C_B = B - Y$ és $C_R = R - Y$!

(A valóságban e relációkban az arányossági tényező nem 1.)

9. feladat - Színkeverés

- Színes monitorunk egyik pixelének megjelenítésekor a színkülönbségi jelek $R-Y = 0.35$, illetve $B-Y = -0.15$ értékűek, a világosságjel pedig 45%-os.
  - » Mekkora a pixel **RGB** színkoordinátái?
  - » Milyen színűnek érzékeljük ezt a képpontot?
  - » A képpont színét a fehér szín és egy **RGB** alapszín keverésével kívánjuk előállítani. Melyik alapszínt válasszuk ehhez?